

אם אתם כאן סימן שקבלתם החלטה והנכם בדרך הנכונה להתנהלות כלכלית אחראית ומיטיבה. מטרת חוברת זו לסייע לכם לבנות **תקציב משפחתי ייחודי**, כזה שיאפשר לכם להגיע לאיזון ולצמיחה כלכלית.

מאיפה מתחילים?

שלב ראשון - שיקוף תמונת מצב נוכחית

בשלב הראשון בדקו מה **נקודת המוצא הכלכלית שלכם**, איפה אתם עומדים היום. בהתבסס על נתונים ותדפיסים מהשנה האחרונה (ראו רשימת מסמכים מלאה בעמ' 6), ערכו מיפוי כלכלי המורכב מ:

הוצאות כמה כסף אתם מוציאים ועל מה?

הכנסות מה מקורות ההכנסה שלכם וכמה כסף אתם מכניסים מדי חודש?

חובות מה סכום הכסף שאתם חייבים ולמי?

נכסים מהם הנכסים שיש לכם? בית, חסכונות קרנות פנסיה, גמל והשתלמות, השקעות וכדומה

שלב זה עשוי לפעמים להיות לא קל. מבחינה טכנית הוא דורש תשומת לב ודיוק וגם מבחינה רגשית- הוא עשוי לשקף מציאות שלא תמיד נעים לראות. זכרו את המטרה שלכם ושיש לבצע אותו **פעם אחת בלבד**. זה אפשרי ואנחנו כאן ללוות אתכם בתהליך!

שלב שני - בונים תקציב משפחתי

בשלב זה תבנו תקציב, או במילים אחרות **תכנית פעולה** ייחודית לכם. בשלב זה **מסתכלים רק קדימה**. תגדירו את סדר העדיפויות המשפחתי - מה חשוב לכם? ועל מה תוכלו לוותר? בהתאם לסדר העדיפות תבנו תקציב משפחתי שתואם לכל בני המשפחה, כזה שיתאים לצרכים והיכולות שלכם.

אז קדימה- קחו עפרון, מחשבון, קפה... וצאו לדרך!

מה בחוברת?

עזר לבניית תקציב משפחתי עמ' 2

דף עזר לחישוב הוצאות חודשיות עמ' 3-4

טבלת פירוט חובות עמ' 5

מסמכים נדרשים לשיקוף תמונת מצב עמ' 6

הטבות וזכויות שכדאי לבדוק עמ' 7

עזר לבניית תקציב משפחתי

חובות

העזרו בטבלת פירוט חובות בעמ' 5

סכום	סוג החוב
	בהסדר
	לא בהסדר
	סה"כ חובות

חסכונות ונכסים

סוג הנכס	שם	הפקדה חודשית	שווי כעת
חיסכון 1			
חיסכון 2			
נדל"ן למגורים			
נדל"ן להשקעה			
רכב			
פנסיה			
קרן השתלמות			
אחר:			
			סה"כ חסכונות

הוצאות חודשיות

העזרו בדף עזר לחישוב הוצאות בעמ' 3-4

שיקוף	← תקציב	
		מזון ופארמה
		פנאי, בילוי ותחביבים
		ביגוד והנעלה
		תכולת בית
		אחזקת בית
		טיפוח
		חינוך
		אירועים, תרומות ודת
		בריאות
		תחבורה
		משפחה
		תקשורת
		דיור
		התחייבויות
		נכסים
		פיננסים
		אחר:
		אחר:
		סה"כ הוצאות

לסיכום

שלב 1- שיקוף תמונת המצב

מדי חודש אנחנו מכניסים	מדי חודש אנחנו מוציאים	כך שההפרש החודשי הוא	במבט שנתי ההפרש הוא

שלב 2- בניית תקציב

מדי חודש אנחנו מוציאים	מדי חודש אנחנו מכניסים	כך שההפרש החודשי יהיה	ובמבט שנתי ההפרש יהיה

הכנסות חודשיות

שיקוף	← תקציב	
		שכר
		שכר עבודה 1
		שכר עבודה 2
		שכר עבודה 3
		שכר עבודה 4
		קצבאות
		קצבת זיקנה
		קצבת ילדים
		קצבת נכות
		סיוע בשכר דירה
		הכנסות שונות
		קבלת מזונות
		הכנסה מנכס
		עזרה ממשפחה
		אחר:
		סה"כ הכנסות

דף עזר לחישוב הוצאות חודשיות

לדוגמה ביטוח רכב

עלות חודשי עלות
לחודש השנה שנתית

$$3000 : 12 = 250$$

כמה כסף אנחנו מוציאים כל חודש ועל מה?

חלק מההוצאות הן קבועות וזהות בכל חודש, למשל שכר דירה. לעומת זאת, חלק מההוצאות הן משתנות או מתבצעות אחת לתקופה, כמו לדוגמה ביטוח רכב. כדי לראות את התמונה השלמה והמדויקת חשבו את ההוצאות **בראייה שנתית**, כלומר אם שילמתם ביטוח לרכב בתשלום אחד של 3,000 ש"ח עבור כל השנה חלקו את הסכום ל-12 תשלומים (כמספר חודשי השנה) ורשמו בטבלה את הסכום החודשי (במקרה זה 250 ש"ח).

בסיום חישוב כל הסעיפים מלאו את הסכום של כל סעיף **בטבלת ההוצאות החודשיות** (עמ' 2).

שיקוף עדיפות תקציב		אחזקת בית	
			חשמל
			מים וביוב
			גז
			ניקיון
			תיקונים בבית/מכשירים
			גינה
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		מזון ופארמה	
			מזון
			פארמה וטואלטיקה
			בר מים
			אוכל מוכן/ בעבודה
			עישון
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		טיפוח	
			מספרה
			קוסמטיקה
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		פנאי, בילוי ותחביבים	
			מסעדה ואוכל בחוץ
			ספורט
			חופשות
			בילויים ומופעים
			חיות מחמד
			חוגי מבוגרים
			בייביסיטר
			הגרלות
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		חינוך	
			בית ספר
			מסגרות צהריים
			מסגרות יום
			צהרון/מטפלת
			הסעות
			שיעור פרטי
			מסגרות קיץ
			חוגים ותנועות נוער
			לימודים והשתלמות לבוגרים
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		ביגוד והנעלה	
			ביגוד הורים
			ביגוד ילדים
			נעליים
			אחר:
			סה"כ

שיקוף עדיפות תקציב		תכולת בית	
			ריהוט
			מוצרי חשמל ואלקטרוניקה
			משחקים, צעצועים וספרים
			כלי בית
			אחר:
			סה"כ

מה סדר העדיפות שלכם?

לאחר סיום שלב 'שיקוף תמונת המצב', מלאו בעמודה "עדיפות" בכל סעיף את המספר המתאים עבורכם:

- 1 = קל לצמצם
- 2 = קשה אך אפשרי
- 3 = כרגע לא נוגעים

דף עזר לחישוב הוצאות חודשיות (המשך)

דיוור

שיקוף עדיפות תקציב

			משכנתה
			שכר דירה
			מיסי ישוב/ ועד בית
			ארנונה
			ביטוח נכס ותכולה
			אחר:
			סה"כ

אירועים, תרומות ודת

שיקוף עדיפות תקציב

			חגים וצרכי דת
			אירוע בעבודה / לחברים
			תרומות
			אחר:
			סה"כ

התחייבויות

שיקוף עדיפות תקציב

			החזר חובות חודשי (למעט משכנתה)*
			ריביות משיכת יתר
			אחר:
			סה"כ

בריאות

שיקוף עדיפות תקציב

			קופ"ח תשלום קבוע
			ביטוח רפואי נוסף
			טיפולים פרטיים
			תרופות
			טיפולי שיניים
			אופטיקה
			אחר:
			סה"כ

* לקחת את הסכום מטבלת 'פירוט חובות' בעמוד הבא

נכסים

שיקוף עדיפות תקציב

			הפקדות לחסכונות*
			סה"כ

תחבורה

שיקוף עדיפות תקציב

			דלק
			חנייה
			כבישי אגרה
			ביטוח רכב
			תחזוקת רכב
			תחבורה ציבורית
			רישוי רכב
			תחבורה שיתופית
			ליסינג
			אחר:
			סה"כ

* לקחת את הסכום מטבלת 'חסכונות ונכסים' בעמוד 2

פינוסים

שיקוף עדיפות תקציב

			עמלות
			ביטוח חיים
			ביטוח לאומי * למי שלא עובד
			אחר:
			סה"כ

משפחה

שיקוף עדיפות תקציב

			אירועי שמחות במשפחה
			דמי כיס
			עזרה למשפחה
			תשלום מזונות
			אחר:
			סה"כ

תקשורת

שיקוף עדיפות תקציב

			טלפון נייד ונייח
			טלוויזיה ואינטרנט (ספק ותשתית)
			שירותי תוכן
			אחר:
			סה"כ

רשימת מסמכים לשיקוף תמונת מצב

כדי להכין תכנית כלכלית מותאמת עבורכם, עליכם לבדוק את **נקודת המוצא הכלכלית שלכם**. לשם כך תדרשו לרכז ולרשום בתהליך **שיקוף תמונת המצב** את כל ההוצאות וההכנסות שלכם, כמו גם החסכונות והחובות.

כדי שמיפוי המצב הכלכלי יהיה מדויק ככל הניתן, המעיטו בהערכת סכומים והמנעו מניחושים. התבססו על נתונים ותדפיסים תאפשר לראות את התמונה הכוללת באופן המדויק ביותר.

אלו מסמכים צריך להביא?

מה צריך?	איך משיגים אותו?	המסמך
3-4 חודשים אחרונים של כל חשבונות הבנק שלכם	בחשבון המקוון באתר האינטרנט של הבנק או בסניף	דפי חשבון עובר ושב בבנק
3-4 חודשים אחרונים של כל כרטיסי האשראי שלכם	באתר האינטרנט של חברת כרטיסי האשראי או במוקד הטלפוני	דף פירוט הרכישות בכרטיסי האשראי
חשבונות 12 החודשים האחרונים (12 חשבונות חודשיים או 6 חשבונות דו-חודשיים)	חברת המים במקום מגוריתם	מים
	מוקד 103	חשמל
	חברת הגז שלכם	גז מרכזי
	במשרדי הרשות המקומית	ארנונה/מיסי יישוב
	במוקד החברה	טלפון קווי
	במוקד החברה	טלפונים ניידים
	ספק האינטרנט שלכם	אינטרנט
	ספק הכבלים שלכם	כבלים
6 תלויים אחרונים	אצל המעסיק	תלושי שכר שכירים
שומה של השנה הקודמת וכן מאזן בוחן מתחילת השנה הנוכחית עד לרגע זה	אצל רואה החשבון או יועץ המס	דו"ח רו"ח עצמאיים

אל תשכחו את החסכונות!

מומלץ להכין את כל המסמכים הנוגעים לחסכונות שלכם: קרנות השתלמות, חסכונות לילדים, קופות גמל וכדומה.

הוצאות חודשיות

שכר דירה	לבדוק זכאות לסיוע בשכ"ד במידה ואין שכר דירה ומשכנתה - לבדוק האם מדובר בדיוור ציבורי
ארנונה	עשויה להיות זכאות להנחה במקרים הבאים: מקבלי קצבת נכות (ילד/הורה), חייל בשירות חובה / סטודנטים, אזרחים ותיקים
משכנתה	לבחון כדאיות מחזור משכנתה / שימוש בה בעת הסדר החובות
ביטוחים	לבדוק כפל ביטוחים / כיסוי ביטוחי מיטבי
מים וביוב	לבדוק שמס' הנפשות תואם לרישום בחברת המים עשויה להיות זכאות להנחה למקבלי קצבת נכות (ילד/הורה)
חשמל	עשויה להיות זכאות להנחה במקרים הבאים: מקבלי קצבת נכות (ילד/הורה), מקבלי קצבת סיעוד, אזרחים ותיקים (מגיל 80)
גז	עשויה להיות זכאות להנחה למקבלי קצבת נכות (ילד/הורה)
תרומות בהוראת קבע	לבדוק זכאות להחזר מס
ביטוח לאומי *למי שלא עובד	לבחון זכאות ל: גמלת אבטלה/ הבטחת הכנסה הכשרות תעסוקתיות ייעוץ תעסוקתי מפעמונים או גופים מסייעים אחרים
תחבורה ציבורית	לוודא שהרב קו של הילדים/ סטודנטים/ בעלי נכות / אזרחים ותיקים מוגדר בהתאם בכדי לקבל את ההנחה המתאימה
אופטיקה	עד גיל 18 בביטוח קופ"ח משלמים זכאות לזוג משקפיים אחד חנים בשנה
טיפול שיניים	ילדים עד גיל 18 זכאים לטיפולים ללא עלות / עלות מסובסדת
חינוך	ילדים הלומדים במסגרות חינוך מיוחד (עם ועדת שילוב) זכאים לנקודות זכות במס, בהתאם ייתכן וזכאים להחזרי מס להורים יחידיניים לבדוק זכאות מענק לימודים באוגוסט מבט"ל לבקש הנחה בשכ"ל ממוסד הלימודים בקשת השתתפות בשכ"ל במעונות יום מהתמ"ת
מזון	עלות מזון גבוהה עשויה להעיד על מוצרים מותאמים לבעלי אלרגיה/ רגישות (כגון צליאק, חלב וכד') לעיתים יש זכאות לסייעת לילד בבי"ס / קצבת נכות.

הכנסות חודשיות

שכר עבודה	שכר עבודה נמוך עשוי להעיד על זכאות להשלמת/הבטחת הכנסה. אדם העובד ביותר ממקום עבודה אחד נדרש לתיאום מס
קצבת ילדים	חשוב לשים לב כי הקצבה משולמת במלואה בגין כלל הילדים הרשומים בת.ז. שמתחת לגיל 18 קצבה מופחתת או חסרה עשויה להעיד על חוב מקוזז בביטוח לאומי
מזונות	קבלת מזונות עשויה להעיד על זכויות הורה יחידי גרופה שלא מקבלת בפועל תשלומי מזונות, יכולה לבדוק זכאות למזונות מביטוח לאומי תשלום מזונות על ידי האב מזכה בנקודות זיכוי למס
הכנסה מנכס	יש לוודא כי ההכנסה אינה עולה על הפטור מדיווח למס הכנסה